

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 6 juni 2025

Betreft: Meicirculaire 2025 Gemeentefonds

Registratienummer: 25.30

Geachte leden van de raad,

Langs deze weg informeren wij u over de meicirculaire 2025 van het Gemeentefonds. Zoals gebruikelijk lichten wij een aantal landelijke ontwikkelingen toe en verstrekken wij inzicht in de financiële gevolgen voor onze gemeente. In de kadernota 2025 hebben wij, op basis van de voorjaarsnota 2025 van de Rijksoverheid, een voorschot genomen op de verwachte uitkomst van deze meicirculaire. De mate waarin deze inschatting overeenkomt met de uiteindelijke resultaten wordt hieronder eveneens toegelicht.

Landelijke ontwikkelingen Gemeentefonds

De gemeentelijke financiën zijn ook de afgelopen maanden een belangrijk onderwerp geweest in de afwegingen die door de Rijksoverheid zijn gemaakt. De bestuurlijke druk op het kabinet, onder andere vanuit de VNG, is in de aanloop naar het ravinjaar 2026 opgevoerd. Dit kwam duidelijk tot uiting in de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Hoewel er structureel middelen beschikbaar zijn gesteld vanaf 2026 zijn er ook nieuwe structurele taakstellingen opgenomen vanaf 2028. Per saldo is daarmee het ravinjaar twee jaar opgeschoven, van 2026 naar 2028. Het bestuurlijke overleg op landelijk niveau tussen de VNG en de Rijksoverheid zal onverminderd worden voortgezet, hoewel het niet te verwachten is dat een kabinet in demissionaire status beslissingen zal nemen over de structurele situatie vanaf 2028.

Rondom de onderzoeken naar de herverdeling van het gemeentefonds zijn de ontwikkelingen gunstig voor onze gemeente. In het onderzoek naar de zogenaamde Overige Eigen Middelen (OEM) is serieus gekeken naar de mogelijkheid om de opbrengsten van de Toeristenbelasting gedeeltelijk in mindering te brengen op de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. In de brief die Minister Uitermark van BZK op 7 februari 2025 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd is te lezen dat “Het verevenen op grond van de toeristenbelasting niet de voorkeur heeft van de fondsbeheerders”. Dit mag worden gelezen als het uitsluiten van deze optie. Het rapport over de OEM, dat tot stand is gekomen met medewerking vanuit onze gemeente, is als openbare informatie terug te vinden via deze [link](#). In 2025 wordt een vervolg gegeven aan het onderzoek naar de herverdeling van het gemeentefonds. Ook hierbij is onze gemeente vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie van het onderzoek, namens de toeristische gemeenten in Nederland.

Met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SPUK's) is vorig jaar een beperking van het aantal SPUK's aangekondigd, in combinatie met een generieke budgetkorting van 10%. Hoewel de korting wel financieel is verwerkt op de begroting van de diverse Ministeries is er vrijwel geen voortgang te rapporteren over de daadwerkelijke vermindering van het aantal SPUK's. Ook over dit onderwerp heeft de Minister van BZK recent een brief naar de Tweede Kamer gestuurd, die [hier](#) is terug te vinden. In de jaarverantwoording 2024 van onze gemeente is in onderdeel 5.6 de SiSa-verantwoording opgenomen, waarin de verantwoording over onze SPUK's is terug te vinden. Ook bij ons leidt dit tot veel administratieve lasten en controledruk.

Deze verschillende onderwerpen zijn te herleiden naar het overkoepelende thema van de financiële verhoudingen tussen de Rijksoverheid en de lagere overheden. Hoewel deze verhoudingen wettelijk zijn geregeld in de Financiële Verhoudingswet, laat de praktijk zien dat de Rijksoverheid uiteindelijk het orgaan is dat bepaalt en dat Provincies en Gemeenten volgen. Dit thema komt nadrukkelijk naar voren in de adviesrapporten van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). De meest recente [publicatie](#) uit maart 2025 heeft de titel “Afrekenen met disbalans - advies over medebewindstaken”. Vanuit onze gemeente blijven we de landelijke ontwikkelingen rondom de gemeentelijke financiën op de voet volgen.

Financiële gevolgen Meicirculaire

Ten opzichte van de Decembercirculaire 2024 (cf. RIB 24.75) wijzigt het Gemeentefonds als volgt:

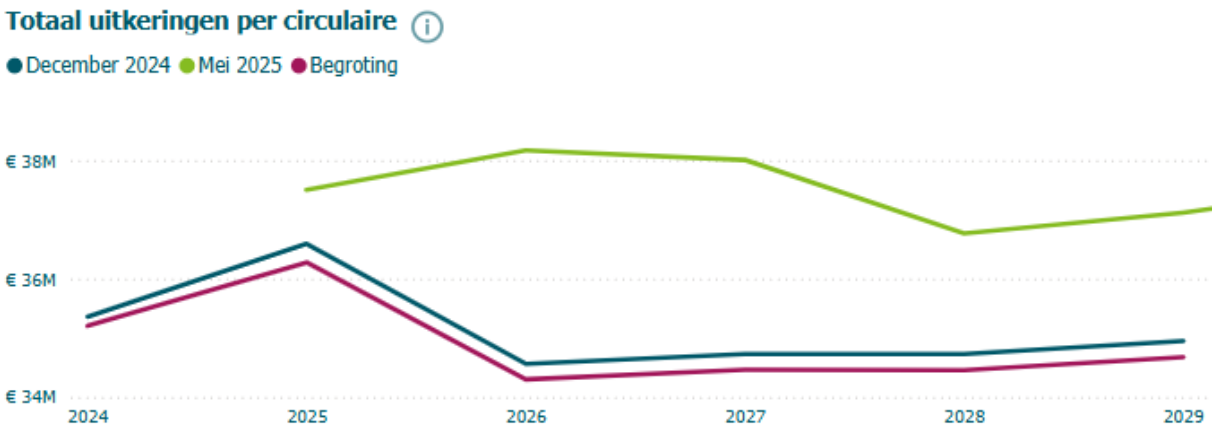
	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Decembercirculaire 2024 (cf. RIB 24.75)	36.276	34.299	34.463	34.456	34.674
Herberekening decembercirculaire 2024	313	262	265	270	272
Mutatie o.b.v. meicirculaire 2025	912	3.606	3.277	2.039	2.169
Gemeentefonds Meicirculaire 2025	37.501	38.167	38.005	36.765	37.115

In deze tabel wordt uitgegaan van zogenaamde constante prijzen.

De mutatie o.b.v. de meicirculaire 2025 is als volgt opgebouwd:

	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Aanvullende middelen Hervormingsagenda Jeugd		314	241	278	307
Eigen bijdrage Jeugdzorg				-231	-232
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-450	-453
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		469	426		
Sturen op trajectduur Jeugdzorg				-60	-61
Tekorten voor rekening Rijk	389	395	398	399	403
Alleenverdienersproblematiek	16				
IBO Problematische schulden	14				
Participatie	53	41	38	13	4
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		276			
Wmo hulpmiddelen		12			
Subtotaal inhoudelijke wijzigingen sociaal domein	472	1.507	1.103	-51	-32
Aanpassing verdeelmaatstaf OZB 2026		92	92	92	92
Demping terugval Gemeentefonds		377	400	392	397
Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 1)	19				
Uitvoeringskosten Omgevingswet	102				
Wijziging uitkeringsfactor	319	770	808	798	893
Effect aanpassing stelpost LPO (nieuwe jaarschijf)		860	874	808	819
Mutatie Meicirculaire 2025	912	3.606	3.277	2.039	2.169

In de grafische weergave ziet dit er als volgt uit:

Bron: Gemeentekas

Hieronder worden een aantal onderdelen nader toegelicht.

Hervormingsagenda Jeugd

Dit betreft aanvullende middelen die reeds gereserveerd waren voor de Hervormingsagenda Jeugd. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het om een bedrag van € 314.000 in 2026, met een structureel effect voor de jaren daarna. Bij de verwerking in de begroting wordt rekening gehouden met de stelposten die we eerder hebben opgenomen.

Eigen bijdrage Jeugdzorg

Per 1 januari 2028 wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor Jeugdzorg. Deze maatregel moet jaarlijks € 260 miljoen opleveren. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het vanaf 2028 om een bedrag van € 231.000 dat in mindering wordt gebracht op het Gemeentefonds.

Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda is in 2019 opgenomen tegen de toenmalige prijzen en volumes. Omdat prijs en volume in de jaren daarna gestegen zijn, wordt (in de voorjaarsnota 2025 van de Rijksoverheid) een hogere besparing verondersteld. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het vanaf 2028 om een bedrag van € 450.000 nadelig.

Groei-pad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroei-pad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt de komende 2 jaren verzacht. De volledige besparing moet nu niet in 2026, maar in 2028 gerealiseerd worden. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het om een voordelig bedrag van € 469.000 in 2026 en € 426.000 in 2027.

Sturen op trajectduur Jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter gestuurd kan worden op de trajectduur. Deze maatregel moet € 68 miljoen opleveren vanaf 2028. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het vanaf 2028 om een vermindering van € 60.000.

Tekorten voor rekening Rijk

De deskundigencommissie van Ark adviseerde om het structurele tekort in het budget voor Jeugdzorg van € 828 miljoen gelijk te verdelen over Rijk en gemeenten. Vanaf 2025 is hiervoor structureel € 414 miljoen opgenomen. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 389.000 voordelig, met een vergelijkbaar structureel effect in de daaropvolgende jaren.

Er is nog geen sprake van compensatie met terugwerkende kracht van de (helft van de) tekorten over 2023 en 2024. Het kabinet heeft aan de VNG toegezegd de komende maanden naar ruimte te zoeken om gemeenten alsnog daarvoor te compenseren. Dit betreft in totaal een bedrag van € 728 miljoen, dat niet in deze circulaire verwerkt is.

Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die door de alleenverdienersproblematiek onder het bestaansminimum uitkomen. Gemiste huur- en zorgtoeslag kan vanuit de individuele bijzondere bijstand gecompenseerd worden. Gemeenten ontvangen budget om deze bijstand te verstrekken. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 16.000 voordelig.

IBO Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken, gebaseerd op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. Voor 2025 worden middelen voor vroegsignalering overgemaakt naar het gemeentefonds. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 14.000 voordelig.

Participatie

De uitkering wijzigt op basis van verschillende ontwikkelingen: 1) een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur, 2) incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw, 3) actualisatie van verdeelsleutels voor de sociale werkvoorziening en beschut werk en 4) loon- en prijsbijstelling. Voor de gemeente

Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een voordelig bedrag van € 53.000, met een teruglopend effect in de daaropvolgende jaren.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De inwerkingtreding van het Wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo is voorzien per 1 januari 2027 in plaats van 1 januari 2026. Dat betekent dat de geplande besparing in 2026 vervalt. De € 225 miljoen wordt weer toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 276.000. Bij het opstellen van de programmabegroting 2026 wordt de eerdere financiële verwerking van de verwachte ingangsdatum van 1 januari 2026 hierin meegenomen.

Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg leidt bij gemeenten tot meerkosten in de Wmo. Daarom worden middelen overgeboekt vanuit de Wlz naar het gemeentefonds. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een bedrag van € 12.000.

Aanpassing verdeelmaatstaf OZB 2026

Elk jaar wordt de ontwikkeling van de landelijke WOZ-waarden verwerkt in de rekentarieven van het gemeentefonds. Op basis van informatie van de Waarderingskamer wordt de marktontwikkeling tussen 1 januari 2024 en 2025 ingeschat: voor woningen op 10,5%, voor niet-woningen op 2%. De inflatie bedraagt in deze volgens de ramingen van het CPB 4,2%. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het vanaf 2026 om een bedrag van € 92.000 voordelig.

Demping terugval gemeentefonds

Vanaf 2026 wordt structureel ruim € 400 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd om het zogenoemde 'ravijn' gedeeltelijk te dempen. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2026 om een voordelig bedrag van € 377.000, met een structureel effect in de daaropvolgende jaren.

Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 1)

Gemeenten maken kosten voor de uitvoering van subsidieregelingen voor het beëindigen van veehouderijlocaties. De doelstelling van deze regelingen is het verminderen van de stikstofdeposito op Natura 2000-gebieden. De uitkering is gebaseerd op het aantal verleende positieve beschikkingen (fase 1) en geregistreerde getekende overeenkomsten (fase 2) in de periode 4 september 2024 t/m 23 januari 2025. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 19.000 voordelig.

Uitvoeringskosten Omgevingswet

Deze middelen zijn bedoeld om de transitie naar de nieuwe wetgeving soepel te laten verlopen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijke kosten in kaart worden gebracht. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 102.000 voordelig.

Wijziging uitkeringsfactor

Het gemeentefonds volgt meerjarig de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Op basis van ramingen van lonen en prijzen door het Centraal Plan Bureau, stijgt de omvang van het gemeentefonds. In 2025 is ook een korting opgenomen van € 115 miljoen, omdat gemeenten meer BTW hebben teruggevraagd dan eerder werd verwacht. Per saldo is er sprake van een voordelig effect. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gaat het in 2025 om een bedrag van € 319.000 en om een bedrag van € 770.000 in 2026 met een vergelijkbaar effect in de daaropvolgende jaren.

Effect aanpassing stelpost LPO (nieuwe jaarschijf)

In onze begroting maken we een onderscheid tussen de inkomsten uit het gemeentefonds zonder de meerjarige effecten van loon- en prijsbijstellingen en de inkomsten met deze effecten. In de systematiek van het gemeentefonds wordt dit het onderscheid tussen 'constante prijzen' en 'lopende prijzen' genoemd. Dit financiële verschil gebruiken we voor de dekking van indexaties in onze eigen begroting. Het effect is twee jaar vooruit verwerkt, waarbij dit iedere meicirculaire een jaarschijf opschuift. De jaarschijf 2026 wordt nu op nul gezet, vanaf 2027 is het effect zichtbaar in de stelpost die hiervoor is opgenomen in de begroting.

Vergelijking ten opzichte van de kadernota 2025

In de kadernota 2025 is een inschatting gemaakt van de financiële effecten van de voorjaarsnota 2025 op het gemeentefonds. Op basis hiervan kan een vergelijking worden gemaakt tussen de totaal geraamde inkomsten uit het gemeentefonds (incl. kadernota 2025) en de verwachte inkomsten op basis van de meicirculaire 2025.

	(bedragen in duizenden euro's)				
	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Meicirculaire 2025 (o.b.v. constante prijzen)	37.501	38.167	38.005	36.765	37.115
Gemeentefonds cf. begroting (incl. kadernota 2025)	36.859	37.058	37.205	36.063	36.413
Verschil	642	1.109	800	702	702

Het verschil wordt grotendeels verklaard doordat een aantal effecten uit de meicirculaire 2025 nog niet bekend waren in de besluitvorming over de voorjaarsnota 2025 van de Rijksoverheid.

Ten slotte vermelden wij nog dat de Meicirculaire 2025 openbaar is te raadplegen op de website van de Rijksoverheid:

rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

N.J.M.M. Dauven
wethouder Financiën